

структурну перебудову економіки в максимально стислі строки, технічно й технологічно переоснастити народне господарство, домогтися конкурентоздатності виготовлюваної продукції на світовому ринку. Сьогодні найрозвинутіші країни світу вирішують складні економічні проблеми, використовуючи залучення іноземних інвестицій.

Масштаби прямих іноземних інвестицій і темпи їх вкладення залежать від обсягів капіталу країн–донорів і змін в економіці, юрисдикції, внутрішнього господарського механізму країн, що приймають іноземний капітал. Створення необхідних умов, сприятливого клімату для залучення прямого, реального капіталу – це комплексна проблема, яка містить у собі економічну, соціальну, політичну й технічну складові. Світовий досвід доводить, що умови іноземним інвесторам створюються за допомогою економічних і соціальних заходів, юридичних норм, що є складовою інвестиційного законодавства держави, яка приймає капітал; міжнародних договорів; інвестиційних договорів між іноземним інвестором і державою, яка приймає; страхових полісів при страхуванні інвестицій у національних і міжнародних страхових організаціях.

Література:

1. Борщ Л. М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи. – К.: Знання, 2002. – 318 с.
2. Лазерник Л. Л. Інвестиційний клімат та економічна мотивація іноземного інвестування в Україні // Фінанси України. – 2007. – №4. – С. 82–88.
3. Федоренко В. Г., Чувардинський О. Г., Уткін О.Ф. та ін. Міжнародні і правові аспекти інвестиційної діяльності в Україні. – К.: Наук. Світ, 2002. – 505 с.
4. Розвиток стратегічних підходів до управління підприємством у нестабільних умовах : [колективна монографія] / під ред. В.І. Захарченко – Донецьк : (видавництво «Ноулідж»), 2014. – 188 с.

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

М.О. Акулюшина, к.е.н., доцент

А.В. Лебеденко, студентка

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

Формування облікової політики є невід’ємним та важливим етапом в діяльності суб’єкта господарювання. Цей процес є дуже трудомістким та відповідальним, оскільки впливає на фінансові результати та ефективність діяльності загалом. Економічно обґрунтована політика дає змогу суб’єкту господарювання впливати на ефективність використання своїх ресурсів та на фінансово–економічні показники своєї діяльності.

Найбільш ґрунтовно проблеми формування облікової політики розглядаються у працях Ф.Ф. Бутинця, В.Г. Швеця, П.Є. Житнього, В.В. Сопко. У роботах інших авторів представлені також результати досліджень окремих аспектів удосконалення системи бухгалтерського обліку. Однак окремі аспекти цієї проблеми залишаються спірними і потребують подальших досліджень. Це, стосується методики формування облікової політики на вітчизняних підприємствах [5].

Облікова політика – це комплекс принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності, а саме це вибір самим підприємством певних і конкретних методик, форм і техніки ведення бухгалтерського обліку, виходячи з діючих нормативних актів і особливостей діяльності підприємства [1].

В економічній літературі зустрічаються різноманітні визначення поняття "облікова політика". Узагальнюючи їх, можна зазначити, що облікова політика – це комплекс цілісності способів і прийомів ведення бухгалтерського обліку, прийнята на підприємстві.

Формування облікової політики відбувається на трьох рівнях:

а) міждержавному – це створення правил і принципів функціонування бухгалтерського обліку в межах об’єднання держав;

б) державному – встановлення загальних правил, стандартів ведення бухгалтерського обліку;

в) підприємства – сукупність способів і прийомів ведення бухгалтерського обліку, що прийняті на підприємстві та відповідають особливостям його діяльності [1].

Існування різних видів обліку покликано максимально задовольнити інтереси різних груп користувачів обліковою інформацією, що, в свою чергу, визначає особливості облікової політики. Крім того, важливим фактором визнаються не тільки інтереси користувачів звітності, але й тих, хто її складає.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємствах та забезпечення фіксування фактів здійснення усіх господарських операцій в первинних документах, реєстрах і звітності протягом встановленого терміну несе власник або уповноважений ним орган, який здійснює керівництво підприємством. Дотримання законодавства при виконанні господарських операцій несуть їх власники.

Створення облікової політики підприємства здійснюється головним бухгалтером і затверджується

наказом або розпорядженням керівника.

Облікова політика, як складова частина фінансової звітності повинна розроблятися кожним підприємством, що зареєстроване у встановленому законодавством порядку [2].

Метою облікової політики є забезпечення одержання точної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, необхідні для всіх користувачів фінансової звітності з метою прийняття відповідних рішень [3].

Підприємство самостійно визначає свою облікову політику і вибирає форму ведення бухгалтерського обліку з дотриманням принципів, встановлених законодавством.

Ступінь свободи підприємства у формуванні облікової політики обмежений державною регламентацією бухгалтерського обліку, яка надана переліком методик і облікових процедур, серед яких однак припустимі альтернативні варіанти. Вона визначається можливістю вибору конкретних способів оцінки, калькуляції, переліку бухгалтерських рахунків тощо. Отже, облікова політика підприємства – це не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, але й вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя в обліку. Іншими словами, облікову політику в широкому розумінні можна визначити як управління обліком, а у вузькому – як сукупність способів ведення обліку [2].

При веденні бухгалтерського обліку необхідно забезпечити гарантії незмінності протягом поточного року прийнятої методології відображення окремих господарських операцій та оцінки майна.

Таким чином, облікова політика підприємства пояснюється в Наказі про облікову політику – де фіксуються основні положення керівника підприємства. Наказ про облікову політику передбачає наступні розділи:

а) Методологічні принципи та порядок ведення бухгалтерського обліку.

В даному пункті визначають способи ведення бухгалтерського обліку, які значно впливають на оцінку і прийняття рішень користувачами бухгалтерської звітності. До них відносять:

– оцінку запасів, товарів, незавершеного виробництва і готової продукції;

– методи амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів;

– визнання доходів та витрат від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг;

– варіанти ведення обліку витрат виробництва.

Відомо, що облік витрат на виробництво можна здійснювати за елементами витрат (витрати на оплату праці, матеріали, амортизація тощо), за видами продукції (робіт, послуг), в розрізі виробничих та інших підрозділів, та з використанням рахунків класу 8 "Витрати за елементами".

б) Організація роботи облікового апарату.

в) Технічна організація обліку.

г) Організація бухгалтерського обліку:

– форма організації бухгалтерського обліку;

– форма ведення бухгалтерського обліку;

– розробка системи і форм управлінського (внутрішньогосподарського) обліку, звітності і контролю;

– затвердження правил документообігу і технології обробки облікової інформації, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку;

– обов'язки головного бухгалтера.

В основу формування елементів облікової політики підприємства покладені наступні поняття підготовки фінансової звітності:

– обережності;

– повного висвітлення;

– незалежності;

– послідовності;

– безперервності;

– нарахування та відповідності доходів і витрат;

– превалювання змісту над формою;

– історичної собівартості;

– єдиного грошового вимірника; періодичності.

Щоб у повному розмірі розкрити всі аспекти формування облікової політики підприємства, необхідно розглянути її контексті організації бухгалтерського обліку, так як це – методична стадія організації обліку.

Література:

1. Формування облікової політики підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1523121064545/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/formuvannya_oblikovoyi_politiki_pidpriyemstva

2. Податковий кодекс України. ВВР, 2011, № 13–14, №15–16, № 17 ст.112 від 02.12.2010 р. №2755–VI. <http://www.zakon2rada.gov.ua/>

3. Господарський кодекс України/ ВВР, №18, №19–20, № 21–22, ст.144 від 16.01.2003 р. №436 – IV.

<http://www.zakon2rada.gov.ua/>

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” – НП(С)БО 1. Затверджено наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73. <http://www.zakon2rada.gov.ua/>

5. Артамонова Н.С., Акулюшина М.О. Управління витратами. Навчальний посібник / Н.С. Артамонова, М.О. Акулюшина. – Київ: ФОП Сладкевич Б.А., 2017 – 116 с.

КРЕДИТНІ МОЖЛИВОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ

Л.І. Чернишова, к.е.н., доцент

Н.А.Бойко

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

В Україні після подій 2013–2017 рр. банки істотно погіршили свій фінансовий стан, внаслідок дії факторів, які значно обмежують їх кредитні можливості. Проте управління останніми важко переоцінити: вони надають потрібні ресурси на розвиток бізнесу, покриття бюджетного дефіциту тощо, тоді як самі банки часто втрачають можливості власного розвитку на ринку позикових ресурсів. Отже визначена проблематика сьогодні вкрай актуальна.

В економічній літературі публікується чимало робіт, присвячених як загалом кредитним операціям банків, їх статистичній оцінці та аналізу зв'язку з макроекономічними показниками, однак, дослідження кредитних можливостей вітчизняних банків потребують глибини дослідження. Загальні засади функціонування та динаміки кредитного ринку в Україні досліджувати такі вчені як А.М. Герасимович, О.В. Барановський, О.П. Боднар, Н. В. Бондаренко, В.Я. Вовк, В. І. Міщенко, А. М. Мороз, Є.С. Осадчий, М.І. Савлук, О.В. Хмеленко В.Г. Шевалдіна, О.П. Шейко та ін.

Ціль дослідження – проаналізувати кредитні можливості вітчизняних банків.

У системі ринкових відносин банківський сектор формує тісні зв'язки із виробничим і торгівельним секторами економіки, фінансами підприємств та населення, постійно відчуючи їх вплив. Основним джерелом банківських коштів, які можуть бути надані в кредит, є депозити (зокрема це вклади до запитання і ощадні депозити). Незважаючи на те, що кредитним установам завжди слід контролювати та підтримувати ліквідні позиції, щоденні ліквідні фонди банку повинні складати приблизно 10% від загальної суми розміщених у ньому засобів. Оточуюча нестабільність та економічні коливання змушують банківські функціонувати в системі часткового резервування, коли певна частина вкладу зберігається у вигляді резерву, а інша сума може бути використана для надання кредитів.

Погіршення кредитних можливостей банків України пов'язують з наступними факторами:

- некомпетентність політики регулятора – НБУ (в т.ч. і під тиском воєнно-політичного конфлікту);
- виведення з ринку значного відсотку малих і середніх банків;
- девальвація гривні по відношенню до провідних валют: євро та долара (за оцінками, банківський сектор України ще необхідно докапіталізувати на 120 млрд. грн. [1]);
- подорожчання кредитних ресурсів в Україні, що ускладнює кредитування економіки;
- зменшення обсягів кредитування;
- зниження купівельної спроможності населення;
- збитковість банків, переважно з причини неефективного менеджменту.

Дзоблюк О.В. класифікував наступним чином причини неможливості розкриття кредитних можливостей банків:

- макроекономічна розбалансованість;
- помилки в монетарній політиці та прорахунки кредитної політики банків;
- політико-правові наслідки на державному рівні [2].

Найважливішою складовою всієї банківської політики є політика формування ресурсної бази. Основна частина банківських ресурсів, як відомо, утворюється в процесі проведення депозитних операцій банку, від ефективної і правильної організації яких залежить, в кінцевому рахунку, стійкість функціонування будь-якої кредитної організації.

Протягом 4 міс. 2018 року сукупний обсяг клієнтського портфелю БСУ зменшився на 1,77% та станом на 01.04.2018 р. відповідав рівню 913,158 млрд. грн. За строковим характером в клієнтському портфелі переважають короткострокові депозитні вклади строком до 1 року (включаючи кошти на вимогу). З початку 2018 року встановилася тенденція до зменшення обсягу вкладів на вимогу (на 3,82%). Станом на 01.04.2018 р. їх сума складає 439,68 млрд. грн., що дорівнює 48,15% сукупного портфелю коштів клієнтів (49,18% на початок 2018 року). Слід зауважити, що частка коштів фізичних осіб також поступово скорочується (на 0,74%), проте загальний їх вклад у сукупний показник є значним (вони займають половину клієнтського портфелю БСУ).